

Liite 2 Käsitteiden määritelmät

[Seuraavassa hakemistossa on riskienhallinnan keskeisimpiä käsitteitä määrittelyineen. [Virasto voi valita itselleen olennaisimmat ja täydentää tarvittaessa.]

Jäännösriski	Riskiin käsittelyn jälkeen jäävä riski, jota ei voida tai ei haluta poistaa. Jäännösriskeihin voi sisältyä tunnistamattomia riskejä.
Riski	Epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta. Vaikutus voi olla myönteinen tai kielteinen odotettuun vaikutukseen verrattuna.
Riskianalyysi	Prosessi, jolla pyritään ymmärtämään riskin luonne ja määrittämään riskitaso. Riskianalyysi on riskin merkityksen arvioinnin ja riskin käsittelyä koskevien päätösten perusta. Riskianalyysi sisältää riskin suuruuden arvioinnin.
Riskien arviointi	Kokonaisprosessi, joka kattaa riskien tunnistamisen riskianalyysin ja riskin merkityksen arvioinnin
Riskien käsittely	Riskin muokkaamisprosessi, jossa päätetään erimerkiksi seuraavista toimenpiteistä: <ul style="list-style-type: none">- riskin torjuminen tai poistaminen päättämällä olla aloittamatta tai jatkamatta riskin aiheuttavaa toimintaa- riskin ottaminen tai lisääminen jonkin mahdollisuuden saavuttamiseksi- riskin lähteen tai syyn poistaminen- todennäköisyyden muuttaminen tai todennäköisyyteen vaikuttaminen- seurausten muuttaminen tai vaikutuksiin varautuminen- riskin jakaminen toisen osapuolen tai osapuolten kanssa- riskin säilyttäminen ja sietäminen tietoon perustuvalla päätöksellä
Riskien tunnistaminen	Riskien havaitsemisen ja kuvaamisen prosessi
Riskienhallinta	Koordinoitu toiminta, jolla organisaatiota johdetaan ja ohjataan riskien osalta.
Riskienhallintapolitiikka	Organisaation päättämät ja dokumentoimat riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja tavoitteet.
Riskienhallintaprosessi	Hallintaperiaatteiden, -menettelyjen ja -käytäntöjen järjestelmällinen soveltaminen toimintaympäristön määrittelemiseen, riskien tunnistamiseen, analysointiin, arviointiin, käsittelyyn, seurantaan sekä viestintään ja tiedonvaihtoon.
Riskienkäsittelysuunnitelma	Johdon hyväksymä dokumentoitu riskien käsittelyn vastuutettu toimenpidesuunnitelma
Riskikriteerit	Säännöt, joiden perusteella riskin merkittävyys arvioidaan yhdenmukaisesti. Riskikriteerit perustuvat organisaation tavoitteisiin ja sen toimin-

	<p>taympäristöön. Riskikriteerit voivat olla johdettu standardeista, laeista, toimintaperiaatteista ja muista vaatimuksista.</p>
Riskiluokitus	<p>Arvioitavan kohteen luokittelun apuväline.</p>
Riskimatriisi	<p>Riskimatriisin avulla luokitellaan riskin suuruus tapahtuman seurausten vakavuuden ja esiintymisen todennäköisyyden perusteella. Matriisi auttaa hahmottamaan riskin merkittävyyttä ja miten riski sijoittuu suhteessa toisiin riskeihin.</p>
Riskin hallintakeino	<p>Riskiä muuttava toimenpide. Hallintakeinoja ovat kaikki riskiä muuttavat prosessit, toimintaperiaatteet, laitteet, käytännöt tai muut toimenpiteet. Hallintakeinoilla ei aina välttämättä ole haluttua tai oletettua muutosvaikutusta.</p>
Riskin merkityksen arviointi	<p>Prosessi, jossa riskianalyysin tuloksia riskikriteereihin vertaamalla määritetään, onko riski tai sen suuruus hyväksyttävä tai siedettävä. Riskin merkityksen arviointi auttaa riskin käsittelypäätöksissä.</p>
Riskin omistaja	<p>Henkilö tai taho, jolla on vastuu ja valtuudet hallita riskiä. Usein määritellään lisäksi riskitoimenpiteiden vastuuhenkilö, joka käytännössä seuraa ja koordinoi tiettyä riskiä.</p>
Riskitaso	<p>Riskin tai riskiyhdistelmien suuruus, joka ilmoitetaan seurausten ja niiden todennäköisyyden yhdistelmänä (esim. vaikutuksen ja todennäköisyyden tulo)</p>
Sisäinen tarkastus	<p>Sisäisen tarkastuksen tehtävä on selvittää johdolle sisäisen valvonnan asianmukaisuus ja riittävyys.</p>
Sisäinen valvonta	<p>Menettelyt, joilla varmistetaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus; - varojen ja omaisuuden turvaaminen; - oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnasta.